

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 15/21
V Luxemburgu 11. februára 2021

Rozsudok v spojených veciach C-407/19 Katoen Natie Bulk Terminals NV
a General Services Antwerp NV/
Belgische Staat a C-471/19 Middlegate Europe NV/Ministerraad

Zákon, ktorý vyhradzuje prístavnú prácu pre pracovníkov s povolením, môže byť zlučiteľný s právom Únie, ak je jeho cieľom zaistiť bezpečnosť v prístavných oblastiach a predchádzať pracovným úrazom

Zásah parity správnej komisie do udeľovania povolení prístavným pracovníkom však nie je ani nevyhnutný, ani primeraný na dosiahnutie uvedeného cieľa

V belgickom práve sa prístavná práca spravuje najmä zákonom o organizácii práce v prístavoch, podľa ktorého prístavnú prácu môžu vykonávať len prístavní pracovníci, ktorým bolo udelené povolenie. V roku 2014 Európska komisia zaslala Belgickému kráľovstvu výzvu, v ktorej mu oznámila, že jej právna úprava týkajúca sa prístavnej práce porušuje slobodu usadiť sa (článok 49 ZFEÚ). V nadväznosti na túto výzvu prijal tento členský štát v roku 2016 kráľovské nariadenie o udeľovaní povolení prístavným pracovníkom v prístavných oblastiach, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania zákona o organizácii práce v prístavoch, čo viedlo Komisiu k tomu, že voči nemu zastavila konanie o nesplnenie povinnosti.

Vo veci Katoen Natie Bulk Terminals a General Services Antwerp (C-407/19) dve rovnomenné spoločnosti, ktoré vykonávali prístavné činnosti v Belgicku a v zahraničí, podali na Raad van State (Štátna rada, Belgicko) návrh na zrušenie tohto kráľovského nariadenia z roku 2016, keďže sa domnievali, že toto nariadenie im bráni, aby mohli v belgických prístavných oblastiach slobodne zamestnávať prístavných pracovníkov z iných členských štátov než Belgicka.

Vo veci Middlegate Europe (C-471/19) bola dotknutá spoločnosť povinná zaplatiť pokutu po tom, čo belgické policajné orgány konštatovali porušenie spočívajúce v tom, že prístavnú prácu vykonával prístavný pracovník bez povolenia. V rámci konania, v ktorom rozhodoval vnútroštátny súd v tejto druhej veci, konkrétne Grondwetteljk Hof (Ústavný súd, Belgicko), táto spoločnosť spochybnila ústavnosť zákona o organizácii práce v prístavoch, keďže sa domnievala, že porušuje slobodu obchodovania a podnikania. Tento súd, ktorý uviedol, že táto sloboda zaručená Ústavou Belgicka úzko súvisí s viacerými základnými slobodami zaručenými Zmluvou o FEÚ, akými sú slobodné poskytovanie služieb (článok 56 ZFEÚ) a sloboda usadiť sa (článok 49 ZFEÚ), sa rozhodol obrátiť na Súdny dvor, rovnako ako to urobila Raad van State (Štátna rada) v rámci prvej veci, aby preskúmal zlučiteľnosť týchto vnútroštátnych pravidiel, ktoré zachovávajú osobitný režim zamestnávania prístavných pracovníkov, s týmito dvomi ustanoveniami. V týchto spojených veciach bol Súdny dvor okrem odpovede, ktorú mal dať na túto otázku, požiadaný, aby stanovil dodatočné kritériá umožňujúce objasniť súlad režimu prístavných pracovníkov s požiadavkami práva Únie.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor v prvom rade konštatoval, že predmetná právna úprava, ktorá ukladá podnikom nerezidentom, ktoré sa chcú usadiť v Belgicku, aby tam vykonávali prístavné činnosti, alebo ktoré bez usadenia sa tam chcú poskytovať prístavné služby, povinnosť využívať len prístavných pracovníkov, ktorí majú povolenie ako prístavní pracovníci podľa tejto právnej úpravy, bráni tomu, aby takéto podniky využívali vlastných zamestnancov alebo zamestnávali iných pracovníkov bez povolenia. Preto táto právna úprava, ktorá môže urobiť menej atraktívnym usadenie sa týchto podnikov v Belgicku alebo poskytovanie služieb v tomto členskom štáte týmito podnikmi, predstavuje obmedzenie týchto dvoch slobôd usadiť sa a slobodného poskytovania služieb,

zaručených v článkoch 49 a 56 ZFEÚ. Súdny dvor pripomenul, že také obmedzenie môže byť odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, pokiaľ je spôsobilé zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa, a neprekračuje rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné. V prejednávanej veci Súdny dvor konštatoval, že predmetnú právnu úpravu nemožno samu osebe považovať za nevhodnú alebo neprimeranú na dosiahnutie cieľa, ktorý sleduje, teda zaistenia bezpečnosti v prístavných oblastiach a predchádzania pracovným úrazom. Súdny dvor, ktorý celkovo posúdil predmetný režim, rozhodol, že takáto právna úprava je zlučiteľná s článkami 49 a 56 ZFEÚ, pokiaľ sú podmienky a pravidlá stanovené na základe tejto právnej úpravy jednak založené na objektívnych, nediskriminačných a vopred známych kritériách umožňujúcich prístavným pracovníkom z iných členských štátov preukázať, že vo svojom štáte pôvodu spĺňajú požiadavky rovnocenné požiadavkám vzťahujúcim sa na vnútroštátnych prístavných pracovníkov, a jednak pokiaľ nezavádzajú obmedzené kvóty pre pracovníkov, ktorým možno udeliť povolenie.

Súdny dvor ďalej v rámci preskúmania zlučiteľnosti napadnutého kráľovského nariadenia s rôznymi slobodami pohybu zaručenými Zmluvou o FEÚ uviedol, že predmetná vnútroštátna právna úprava tiež predstavuje obmedzenie voľného pohybu pracovníkov zakotveného v článku 45 ZFEÚ, keďže môže mať odradzujúci účinok na zamestnávateľov a pracovníkov z iných členských štátov. Súdny dvor teda posúdil nevyhnutnosť a primeranosť rôznych opatrení obsiahnutých v tejto právnej úprave vo vzťahu k cieľu zaistiť bezpečnosť v prístavných oblastiach a predchádzať pracovným úrazom.

V tejto súvislosti Súdny dvor po prvé konštatoval, že predmetná právna úprava, podľa ktorej najmä:

– udeľovanie povolení prístavným pracovníkom prislúcha správnej komisii, ktorá je paritne zložená z členov menovaných organizáciami zamestnávateľov a organizáciami pracovníkov,

– táto komisia tiež v závislosti od potreby pracovnej sily rozhoduje, či pracovníci s povolením majú, alebo nemajú byť prijatí do kvóty pre prístavných pracovníkov, pričom v prípade prístavných pracovníkov, ktorí nie sú prijatí do tejto kvóty, je dĺžka povolenia obmedzená dĺžkou ich pracovnej zmluvy, takže pre každú novú zmluvu, ktorú uzavrú, sa musí začať nové konanie o udelení povolenia,

– nie je stanovená maximálna lehota, v ktorej musí uvedená komisia rozhodnúť,

nie je zlučiteľná so slobodami pohybu upravenými v článkoch 45, 49 a 56 ZFEÚ, keďže nie je ani nevyhnutná, ani primeraná na dosiahnutie sledovaného cieľa.

Súdny dvor po druhé skúmal podmienky udeľovania povolení prístavným pracovníkom. Podľa predmetnej právnej úpravy musí pracovník, pokiaľ nie je schopný preukázať, že v inom členskom štáte spĺňa rovnocenné podmienky, spĺňať požiadavky na zdravotnú spôsobilosť, úspešné absolvovanie psychologického testu a predchádzajúceho odborného vzdelávania. Podľa Súdneho dvora sú tieto požiadavky podmienkami, ktoré sú vhodné na zaistenie bezpečnosti v prístavných oblastiach a sú primerané takémuto cieľu. V dôsledku toho sú takéto opatrenia zlučiteľné so slobodami pohybu stanovenými v článkoch 45, 49 a 56 ZFEÚ. Súdny dvor však konštatoval, že vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či úloha, ktorou je poverená organizácia zamestnávateľov, a prípadne odbory prístavných pracovníkov, ktorým bolo udelené povolenie, pri ustanovovaní orgánov zodpovedných za vykonávanie takýchto vyšetrení, testov alebo skúšok, nemôže spochybniť ich transparentnosť, objektivnosť a nestrannosť.

Súdny dvor po tretie rozhodol, že dotknutá právna úprava, ktorá stanovuje zachovanie povolenia získaného prístavným pracovníkom na základe predchádzajúceho zákonného režimu a jeho prijatie do kvóty pre prístavných pracovníkov, sa nezdá byť nevhodná na dosiahnutie sledovaného cieľa ani neprimeraná vo vzťahu k nemu, takže v tejto súvislosti je tiež zlučiteľná so slobodami zakotvenými v článkoch 45, 49 a 56 ZFEÚ.

Po štvrté Súdny dvor konštatoval, že dotknutá právna úprava, podľa ktorej presun prístavného pracovníka do kvóty pracovníkov inej prístavnej oblasti, než je tá, v ktorej získal svoje povolenie, podlieha podmienkam a pravidlám stanoveným v kolektívnej zmluve, je v súlade so slobodami pohybu stanovenými v článkoch 45, 49 a 56 ZFEÚ. Vnútroštátnemu súdu však prislúcha overiť, či sú tieto stanovené podmienky a pravidlá nevyhnutné a primerané cieľu spočívajúcemu v zaistení bezpečnosti v každej prístavnej oblasti.

Súdny dvor napokon uviedol, že právna úprava, podľa ktorej logistickí pracovníci musia mať „bezpečnostné osvedčenie“ vydané na základe predloženia ich preukazu totožnosti a pracovnej zmluvy, ktorého pravidlá vydávania stanovuje kolektívna zmluva, nie je v rozpore so slobodami uvedenými v článkoch 45, 49 a 56 ZFEÚ, pokiaľ sú podmienky vydávania takéhoto osvedčenia potrebné a primerané vo vzťahu k cieľu spočívajúcemu v zaistení bezpečnosti v prístavných oblastiach a pokiaľ postup stanovený na jeho získanie neukladá nadmernú a neprimeranú administratívnu záťaž.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106